

2.6.2024 Toinen helluntain jälkeinen sunnuntai

Päivän epistola

”Kirkkaus, kunnia ja rauha taas tulee jokaisen osaksi, joka tekee hyvää, ensin juutalaisen, sitten myös kreikkalaisen, sillä Jumala ei tee eroa ihmisten välillä. Ne, jotka ovat tehneet syntiä lakia tuntematta, myös tuhoutuvat laista riippumatta. Ne taas, jotka ovat lain tuntien tehneet syntiä, myös tuomitaan lain nojalla. Ei Jumala hyväksy vanhurskaiksi niitä, jotka vain kuulevat lain sanoja, vaan vanhurskaiksi julistetaan ne, jotka myös noudattavat lakia. Pakanakansatkin, joilla ei ole lakia, saattavat luonnostaan tehdä, mitä laki vaatii. Silloin pakanat, vaikkei heillä lakia olekaan, ovat itse itselleen laki. Näin he osoittavat, että lain vaatimus on kirjoitettu heidän sydämeensä. Siitä todistaa heidän omatuntonsakin, kun heidän ajatuksensa syyttävät tai myös puolustavat heitä. Tämä tulee näkyviin sinä päivänä, jona Jumala minun julistamani evankeliumin mukaisesti tuo ihmisten sisimmätkin salaisuudet Kristuksen Jeesuksen tuomittaviksi.” (Room. 2: 10 – 16)

”Jumala ei tee eroa ihmisten välillä” tarkoittaa: Jumalassa ei ole puolueellisuutta. Siinä käytetään sanaa, joka tarkoittaa henkilöön katsomista. Jumala siis ei katso henkilöön, Jumala ei suosi ketään. Juutalaisia Jumala kohtelee samoin kriteerein kuin muita.

Tekstin maininta laista tarkoittaa Mooseksen lakia. Joka ei ole tuntenut Mooseksen lakia tuomitaan ilman Mooseksen lakia. Mooseksen lain tunteneet, siis juutalaiset, tuomitaan Mooseksen lain mukaan. Se ei riitä, että on kuullut lakia luettavan joka sapattina, pitää myös elää lain mukaan. Paavali toistaa tässä Tooran ohjetta: ”Noudattakaa minun lakejani, pitäkää minun käskyni ja eläkää niiden mukaan. Minä olen Herra, teidän Jumalanne. Pitäkää minun lakini ja käskyni. Jokaiselle, joka niitä noudattaa, ne antavat elämän.” (3. Moos. 18: 4 – 5) ”Vanhurskaiksi julistetaan ne, jotka noudattavat lakia” suuntautuu tulevaisuuteen, tuomion päivään.

Tästä eteenpäin, alkaen jakeesta 14, puhutaan pakanoista. Tämä teksti on jo luettu 1. helluntain jälkeisen viikon perjantaina, kommentaari löytyy kyseisen päivän kohdalta.

Päivän evankeliumi

”Kun Jeesus kulki Galileanjärven rantaa, hän näki kaksi veljestä, Simonin, toiselta nimeltään Pietarin, ja hänen veljensä Andreaksen. He olivat heittelemässä verkkoa järveen, sillä he olivat kalastajia. Jeesus sanoi heille: ”Lähtekää minun mukaani. Minä teen teistä ihmisten kalastajia.” He

jättivät heti verkkonsa ja lähtivät seuraamaan Jeesusta. Sieltä jonkin matkaa kuljettuaan Jeesus näki toiset kaksi veljestä, Jaakobin ja hänen veljensä Johanneksen, Sebedeuksen pojat. He olivat veneessä isänsä Sebedeuksen kanssa verkkojaan selvittelemässä. Jeesus kutsui heidätkin. He jättivät heti veneen ja isänsä ja lähtivät seuraamaan Jeesusta. Jeesus kulki sitten joka puolella Galileaa. Hän opetti seudun synagogissa, julisti ilosanomaa Jumalan valtakunnasta ja paransi kaikki ihmisten taudit ja vaivat.” (Matt. 4: 18 – 23)

Matteuksen kertomus on lähes sanatarkasti samanlainen kuin Markuksen (Mark. 1: 16 – 20). Luukkaan vastaava kertomus on huomattavasti laajempi (Luuk. 5: 1 – 11). Matteus kertoo jo tässä Simonin myöhemmin saaman lisänimen Pietari (Matt. 16: 18). Kalastaminen Gennesaretin järvellä oli tuottoisaa ja kalaa vietiin pitkienkin matkojen päähän.

Simon ja Andreas olivat olleet Johannes Kastajan oppilaita (kts. Joh. 1: 40 – 41). Todennäköisesti Johannes Kastajan vangitsemisen jälkeen he olivat palanneet entiseen ammattiinsa kalastajiksi. Näin ollen he olivat jo aikaisemmin tavanneet Jeesuksen ja kuulleet Hänen opetustaan.

”Lähtekää minun mukaani” on opettajan puhetta oppilaalle. Jeesus poikkeaa tavallisesta opettajasta tässä kohdassa, sillä Hän itse teki aloitteen. Tässä otetaan ensi askeleet Kirkon muodostumiselle keräämällä ydinjoukko. Kirkon perustamisen voi nähdä tapahtuvan askel askeleelta. Seuraava askel on, kun Pietari, edustaen opetuslapsia toteaa: ”Sinä olet Messias, elävän Jumalan poika” (Matt. 16: 16). Lopullinen Kirkon syntyminen tapahtui helluntaina, kun Pyhä Henki vuodatettiin opetuslasten päälle (Ap.t. 2: 1 – 4).

”Minä teen teistä ihmisten kalastajia” voi olla sananlaskun tapainen sanonta tai se voidaan ymmärtää kirjallisesti, jolloin se voi viitata profeetta Jeremiaaseen: ”Herra sanoo: Minä lähetän suuren joukon kalastajia kalastamaan Juudan asukkaita.” (Jer. 16: 16). Uudessa testamentissa on kaksi tärkeämpää kuvausta papin tehtävästä. Toinen on nyt esillä oleva kalastaja, johon sisältyy vahvasti ajatus lähetystyöstä. Toinen kuvaus on paimenesta huolehtimassa laumastaan.

”He jättivät heti verkkonsa” kuulostaa nopealta päätökseltä, jos edellä on vain ne sanat, jotka kehottavat seuraamaan Jeesusta. Matteuksen evankeliumissa Jeesuksen radikaali seuraaminen tulee selväksi myöhemmin, kun yksi opetuslapsista pyysi lupaa käydä hautaamassa isänsä. Tällöin Jeesus vastasi: ”Seuraa minua! Anna kuolleiden haudata kuolleensa.” (Matt. 8: 21 – 22). Jos seuraamiseen liittyy tietoisuuden kasvu Jeesuksesta, niin välitön seuraaminen on voinut olla mahdollista. Tämä tulee esille Johanneksen evankeliumissa, missä opetuslapset ymmärtävät Jeesuksen niin Jumalan

Karitsaksi kuin Jumalan Pojaksi (Joh. 1: 35 – 51). Luultavasti tämä Matteuksen kuvaus opetuslasten kutsusta ja heidän lähtönsä Jeesuksen mukaan on tiivistelmä pidemmästä ajanjaksosta.

Viimeinen jae on tärkeä. Se on tiivistelmä Jeesuksen toiminnasta. Siinä on mainittu kolme eri asiaa: opettaminen, ilosanoman julistaminen ja parantaminen. Niistä tärkein on ilosanoman julistaminen. Opettaminen perustelee ilosanoman ja parantaminen vahvistaa, että tämä ilosanoma on totta.

Opettaminen synagogassa on perusteltua. Se on paikka, missä julistetaan Jumalan toiminnasta. Juutalaiset tunsivat Vanhan testamentin ja sen ennustukset Messiaasta. Synagogassa annettiin arvostetuille ihmisille mahdollisuus puhua. Näin Jeesus pääsi puhumaan Vanhan testamentin toteutumisesta. Tämä toiminta myös osoittaa, ettei Jeesus toiminut lakia vastaan.

”Hän opetti seudun synagogissa” on vanhan käännöksen mukaan ”heidän synagogissaan”. Vanhempi käännös on todennäköisesti tarkempi, se tuo ilmi sen vastakkain asettelun, mikä Matteuksen evankeliumissa on juutalais-kristittyjä kohtaan: ”heidän synagogissaan”.

Se, että maininta ilosanoman julistamisesta taivasten valtakunnasta, edeltää vuorisaarnaa, kertoo Jumalan tekevän aloitteen. Vuorisaarnassa kerrotaan niistä asioista, teoista, jotka auttavat ihmisiä pääsemään valtakuntaan. Meidän toivomme on Jumalassa, ei meissä itsessämme.

”Paransi kaikki ihmisten taudit ja vaivat.” Jeesus tunnettiin historiallisesti parantajana. Hän toimi profeetta Eliaan mallin mukaan. Samalla se todisti Hänestä ja Hänen opetuksestaan. Tauti viittaa pysyvämpään sairauteen, vaiva väliaikaiseen.